

TAURAGĖS SKYRIUS

**TAURAGĖS RAJONO GYVENTOJŲ NUOSTATOS,
ELGSENA BEI POŽIŪRIS Į KLIMATO KAITĄ IR
TAURAGĖS ŽALIAJĄ POLITIKĄ
UŽSAKOMASIS TYRIMAS**

Užsakovas – Tauragės rajono savivaldybė

Vykdytojas - Kauno kolegijos Tauragės skyrius

TAURAGĖ, 2023

TURINYS

1. Tyrimo metodologija.....	3
2. Tauragės rajono gyventojų nuostatų, elgsenos bei požiūrio į klimato kaitą ir Tauragės žaliają politiką tyrimo rezultatai.....	4
3. Apibendrinimas.....	25
Priedai.....	26

1. TYRIMO METODOLOGIJA

Tyrimo tikslas – įvertinti Tauragės rajono gyventojų nuostatas, elgseną bei požiūrį į klimato kaitą ir Tauragės žaliają politiką.

Tyrimo generalinė visuma – Tauragės rajono gyventojai.

Tyrimo imtis nustatyta remiantis imties dydžio skaičiuokle. Esant 37 403 populiacijai (<https://geodata.lt/taurages-rajono-savivaldybes-gyventoju-skaicius>), pasirinkus 95 proc. statistinį patikimumą ir 5 proc. paklaidą, reprezentatyvi respondentų imtis yra 380 gyventojų (apklausta 570).

Tyrimo laikas – nuo 2023 m. vasario 20 d. iki 2023 kovo 20 d.

Tyrimo eiga. Tauragės rajono gyventojų nuostatų, elgsenos bei požiūrio į klimato kaitą ir Tauragės žaliają politiką tyrime naudotas anketinės apklausos metodas, kurio instrumentas – anketa (žr. priedą), sudaryta iš 30 klausimų. Juos galima suskirstyti į 5 grupes:

- Klausimai, padedantys įvertinti rajono gyventojų *nuostatas ir požiūrį* į klimato kaitą.
- Klausimai, įvertinantys rajono gyventojų *žinias* apie klimato kaitą ir informacijos/komunikacijos poreikį.
- Klausimai, nustatantys rajono gyventojų *elgseną*, siekiant sumažinti klimato kaitą.
- Klausimai, atskleidžiantys rajono gyventojų nuomonę apie įgyvendinamus žaliojo kurso ir klimato neutralumo tikslus Tauragėje.
- Demografiniai klausimai.

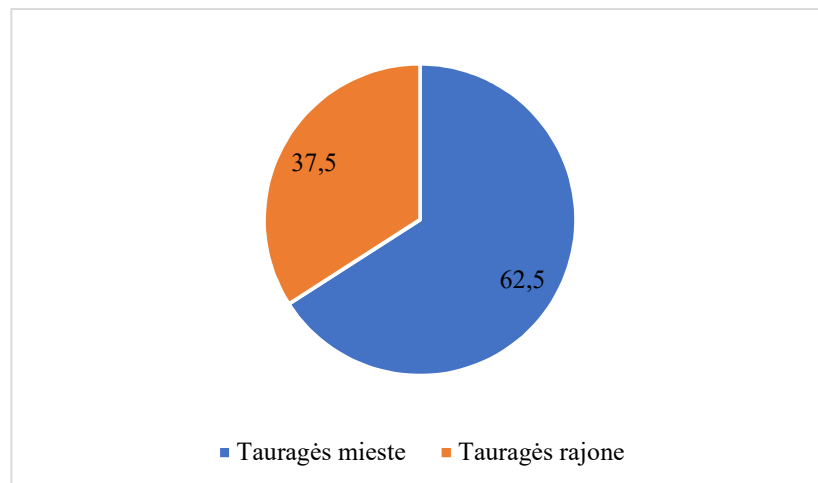
Spausdintos anketos platintos miesto ir rajono įstaigose: Tauragės B. Baltrušaitytės viešojoje bibliotekoje, Profesinio rengimo centre, Atviroje jaunimo erdvėje, Kauno kolegijos Tauragės skyriuje, Pagalbos mokytojui ir mokiniui centre, STEAM atviros prieigos centre, Aušros progimnazijoje, UAB Butų ūkis, Priešgaisrinėje gelbėjimo valdyboje, UAB „Elka Rainwear“, Tauragės industriniame parke, Žygaičių, Batakių, Lauksargių, Gaurės, Mažonų seniūnijose, miesto gyventojų namuose ir jų susibūrimo vietose. Virtualiąją klausimyno nuorodą <https://docs.google.com/forms/d/1fmKgByZEBuD1S8nRZ27s-bK61k6cNQnroEBOEVtcf0/edit> pasidalinta socialiniuose tinkluose, Tauragės rajono savivaldybės, Tauragės Caritas, Tauragės Šaulių sąjungos, Tauragės kaimiškosios seniūnijos interneto svetainėse.

Gauti tyrimo duomenys apdoroti Microsoft Excel programa, susisteminti. Rezultatai pateikiami paveiksluose bei lentelėje 2 skyriuje.

2. TAURAGĖS RAJONO GYVENTOJŲ NUOSTATŲ, ELGSENOS BEI POŽIŪRIO Į KLIMATO KAITĄ IR TAURAGĖS ŽALIAJĄ POLITIKĄ TYRIMO REZULTATAI

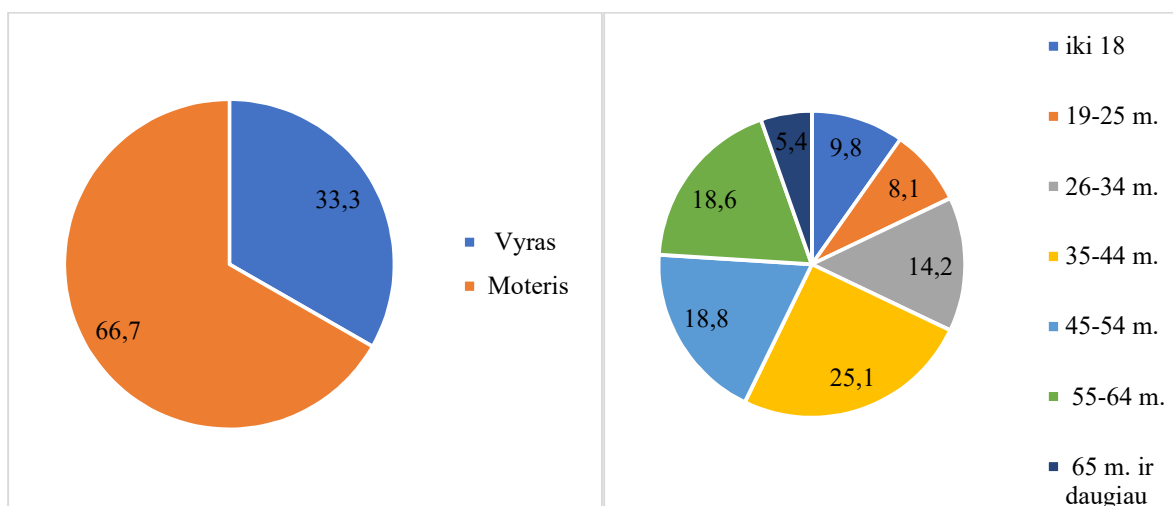
Respondentų demografiniai duomenys

Demografinė gyventojų statistika apima duomenų apie gyventojus, jų struktūrą ir demografinius procesus rinkimą, kaupimą ir apdorojimą, duomenų analizę. Pagal 2022 metų GeoData (Lietuvos geoduomenys) teikiamą informaciją Tauragės rajone gyveno 37 403 gyventojai. 21 203 gyventojų mieste ir 16 200 rajone (<https://geodata.lt/taurages-rajono-savivaldybes-gyventoju-skaicius/>). Siekiant, kad tyrimo rezultatai būtų reprezentatyvūs, patikimi ir proporcingai atspindėtų generalinę visumą, apklausa vykdyta Tauragės mieste ir rajone.

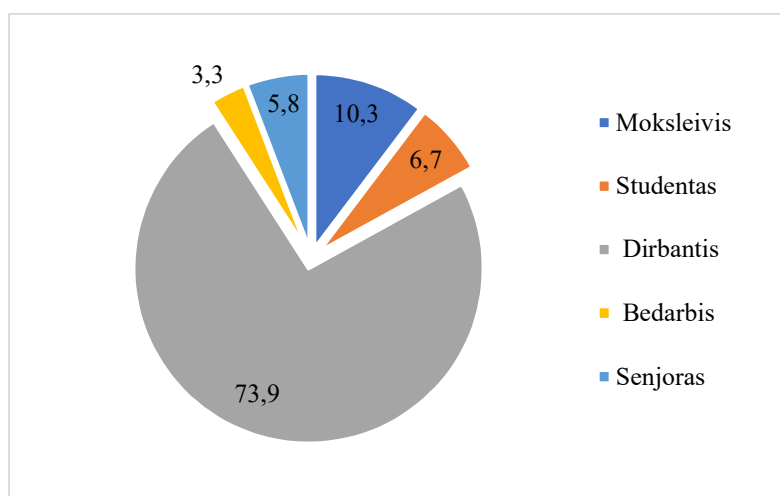
1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą (proc.)

62,5 proc. apklausos dalyvių gyvena Tauragės mieste, o 37,5 proc. - rajone: Batakiuose, Skaudvilėje, Pagramantėje, Lauksargiuose, Žygaičiuose, Mažonuose, Eidintuose, Adakave, Norkaičiuose, Trepuose, Sodalėje, Lomiuose, Pagirupyje, Šakvetyje, Dauglaukyje, Sartininkuose, Draudeniuose, Milgaudžiuose, Gaurėje, Kunigiškiuose, Juodpetriuose, Skirgailuose, Joniškėje, Šikšniuose, Dacijonuose, Vitkaičiuose, Griežpelkiuose ir kt. Didžioji dalis respondentų nurodė, kad gyvena rajone, tačiau nenurodė tikslaus vietovės pavadinimo.

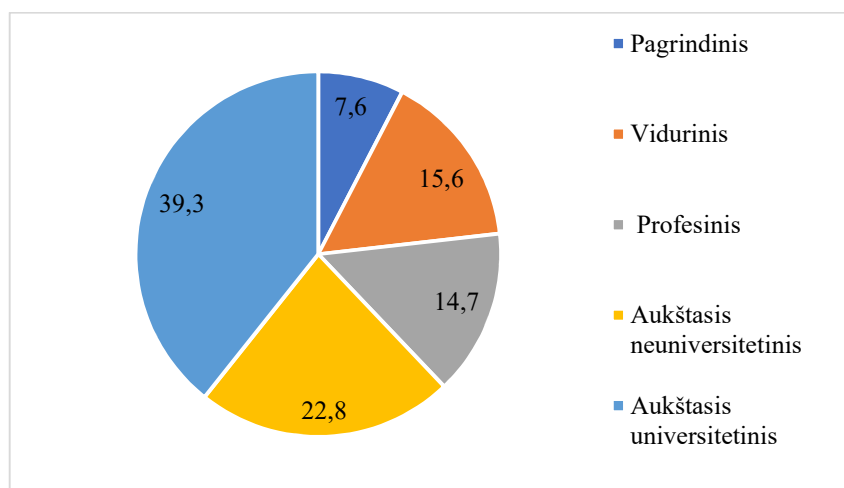
2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių (proc.)

Moterys (66,7 proc.) apklausoje dalyvavo aktyviau, negu vyrai (33,3 proc.). Daugiausiai respondentų buvo 35-44 metų amžiaus grupėje (25,1 proc.), 18,8 proc. - 45-54 metų, 18,6 proc. - 55-64 metų grupėse. Mažiausiai aktyvūs buvo senjorai, vyresni negu 65 metų amžiaus (5,4 proc.).

3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal socialinę padėtį (proc.)

Absoliuti dauguma - 73,9 proc. respondentų yra dirbantys, 10,3 proc. - moksleiviai, 3,3 proc. respondentų nurodo turintis bedarbio statusą, registruoti Užimtumo tarnyboje, intensyviai ieško darbo.

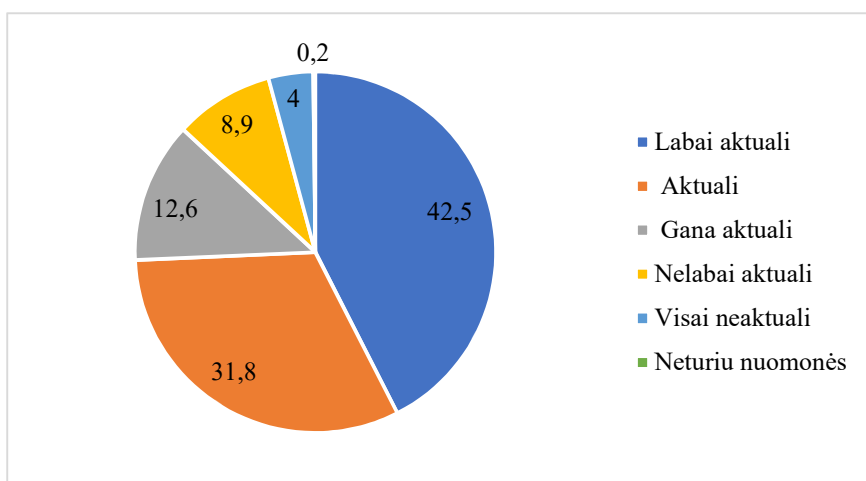

4 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal išsilavinimą (proc.)

39,3 proc. apklaustųjų įgiję aukštąjį universitetinį išsilavinimą, 22,8 proc. - koleginių, 15,6 proc. - vidurinių, 14,7 - profesinį ir 7,6 proc. pagrindinį išsilavinimą. Tyrimo dalyviai – aukštesnio išsilavinimo, darbingo amžiaus asmenys.

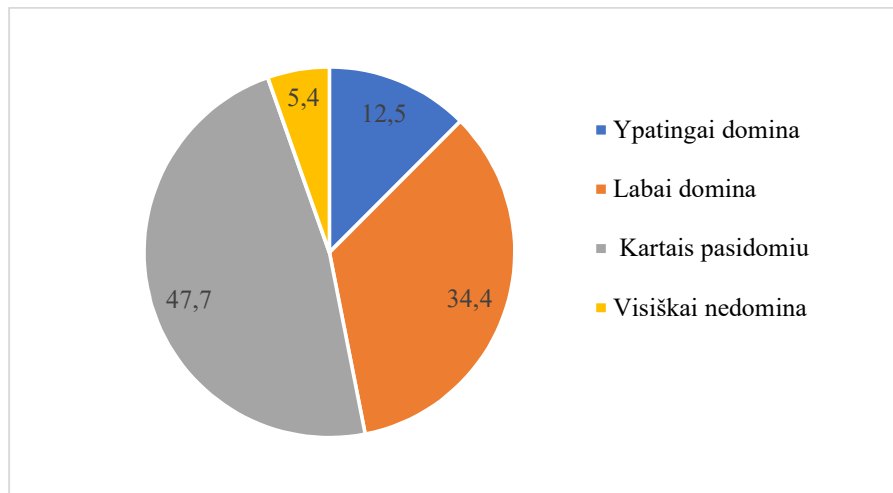
Gyventojų nuostatų, elgsenos bei požiūrio į klimato kaitą tyrimo rezultatai

Klimato kaita - tai viena aktualiausių ir skaudžiausių problemų šiandien ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Tai daugybės faktorių rezultatas, atspindintis pokyčius atmosferoje, o pastaruosiu metu ir žmogaus veiklos padarinius. Žemiau pateikiami Tauragės rajono gyventojų požiūrio į klimato kaitą ir jų elgsenos tyrimo rezultatai.

5 pav. Klimato kaitos problemos aktualumas visuomenei (proc.)

42,5 proc. respondentų teigia, kad klimato kaita yra labai aktuali problema, 31,8 proc., kad aktuali. Tik 4 proc. apklausos dalyvių teigia, kad problema neaktuali, 0,2 proc. neturi nuomonės šiuo klausimu.

6 pav. Respondentų domėjimasis klausimais, susijusiais su klimato kaita (proc.)

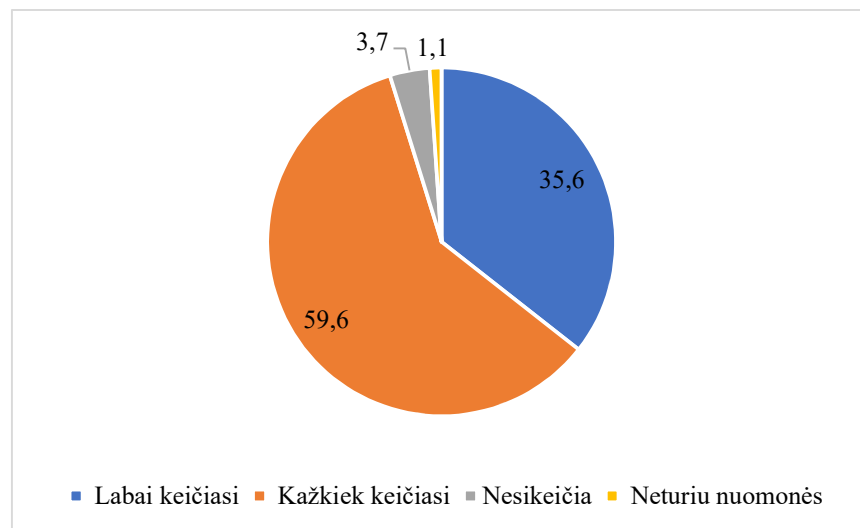
Beveik pusė respondentų (47,7 proc.) teigia, kad tik kartais pasidomi klausimais ir temomis, susijusiomis su klimato kaitos problemomis. Daugiau kaip trečdalis (34,4 proc.) teigia, kad klimato kaitos klausimai labai domina; 12,5 proc. yra labai įsitraukę ir ne tik domisi, bet ir analizuoja klimato kaitos priežastis; 5,4 proc. apklausos dalyvių tuo visiškai nesidomi.

Buvo pateiktas atviras klausimas, ką respondentai pirmiausiai pagalvoja, išgirdę terminą „klimato kaita“. Atsakymai pasiskirstė (kalba netaisyta):

- Klimato atšilimas (17);
- Orų kaita (16);
- Ledynų tirpimas (12);
- Oro užterštumas (5);
- Šiltnamio efektas (5);
- Gamtos naikinimas (5);
- Pasaulio pabaiga (3);
- Potvyniai (2);
- Audros (2);
- Stichinės nelaimės (2);
- Žemės drebėjimai;

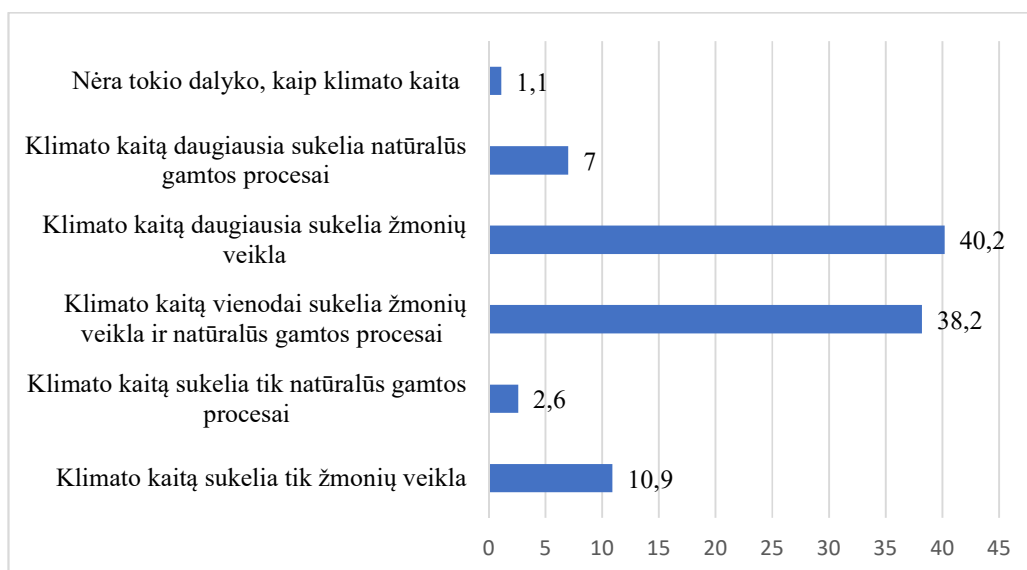
- Gamtos stichijos;
- Pokyčiai gamtoje, gyvūnų elgsena, žmonijos išlikimas;
- Grėsmė gyvybei ir saugumui Žemėje;
- Paranormalūs reiškiniai;
- Klimato atšilimas arba atšalimas;
- Dažni ugnikalnių išsiveržimai, žemės drebėjimai, oro temperatūrų pokyčiai;
- Ekologinės problemos;
- Oro sąlygų maišalynė.

Kita dalis respondentų į atvirą klausimą neatsakė, įrašė „nežinau“ arba savo nuomonės neišreiškė.

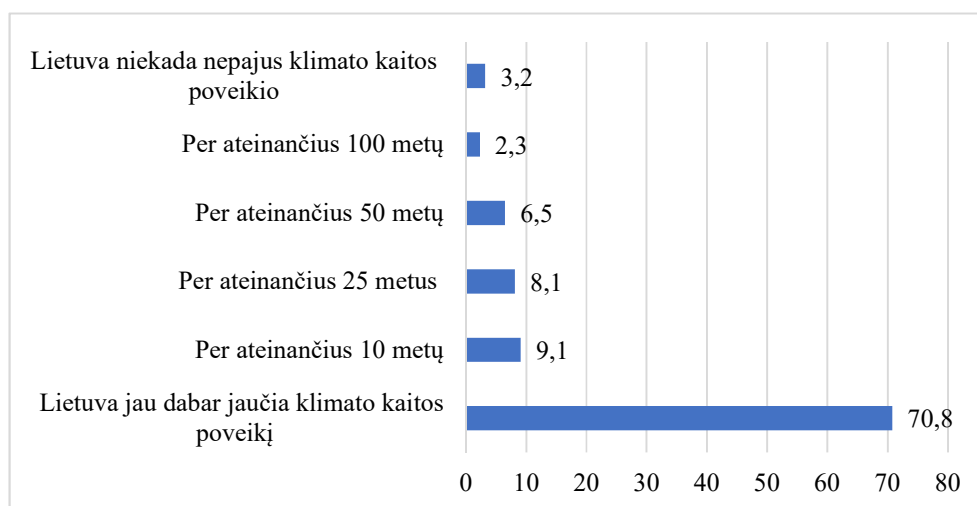
7 pav. Respondentų nuomonė apie klimato kaitą Lietuvoje (proc.)

59,6 proc. respondentų nuomone, klimatas Lietuvoje šiek tiek keičiasi; 35,6 proc. teigia, kad labai keičiasi, ir tai akivaizdu; 3,7 proc. apklaustųjų teigia, kad klimato kaitos Lietuvoje nėra. 1,1 proc. neturi nuomonės šiuo klausimu.

8 pav. Respondentų nuomonė apie veiksnius, sukeliančius klimato kaitą (proc.)

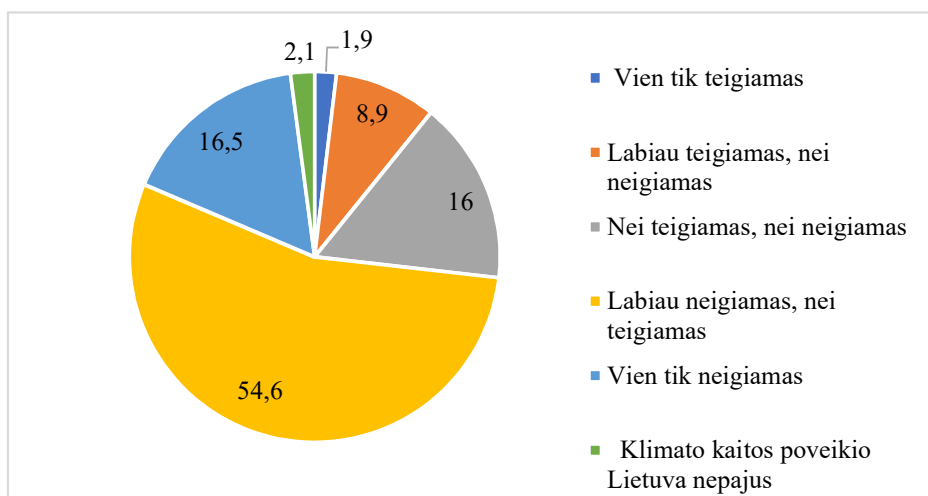
40,2 proc. respondentų teigia, kad klimato kaitą sukelia žmonių veikla, jų įsikišimas į gamtos procesus, 38,2 proc. nuomone klimato kaitą vienodai sukelia žmonių veikla ir natūralūs gamtoje vykstantys procesai. Arti 11 proc. linkę manyti, kad klimato kaitą lemia tik žmonių veikla, 9,6 proc. - tik natūralūs arba daugiausiai natūralūs gamtos procesai. 1,1 proc. kategoriškai ir teigia, kad nėra jokios klimato kaitos.

9 pav. Respondentų nuomonė, kada Lietuva pradės jausti klimato kaitos poveikį (proc.)

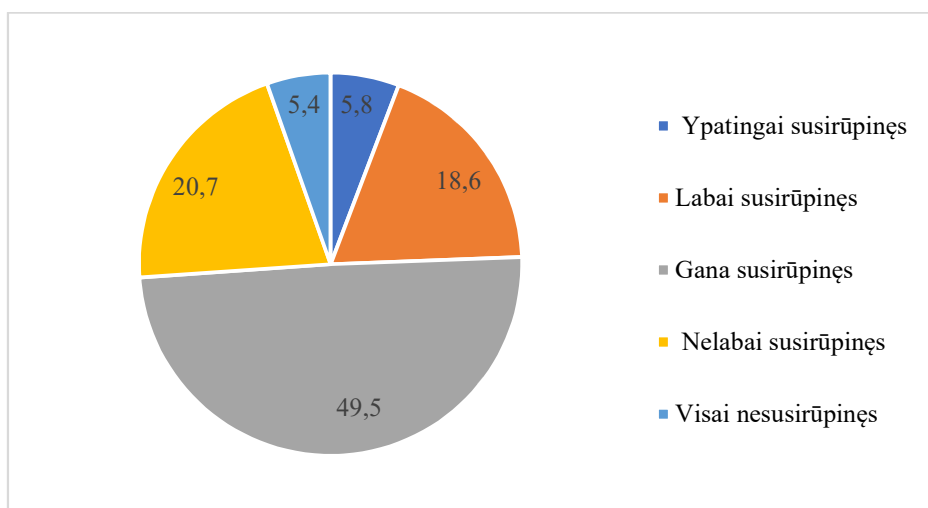
Didžioji dalis respondentų (70,8 proc.) teigia, kad Lietuva jau dabar jaučia klimato kaitos poveikį. Beveik dešimtadalis (9,1 proc.) įsitikinę, kad pajausime per ateinančius 10 metų, 8,1 proc., kad

per ateinančius 25 metus, atitinkamai 6,5 proc. ir 2,3 proc., kad tik po 50 ar net 100 metų. Šiek tiek daugiau nei 3 proc. respondentų nuomone, Lietuva niekada nepajaus klimato kaitos poveikio.

10 pav. Respondentų nuomonė apie ar klimato kaitos poveikio pasekmes Lietuvai (proc.)

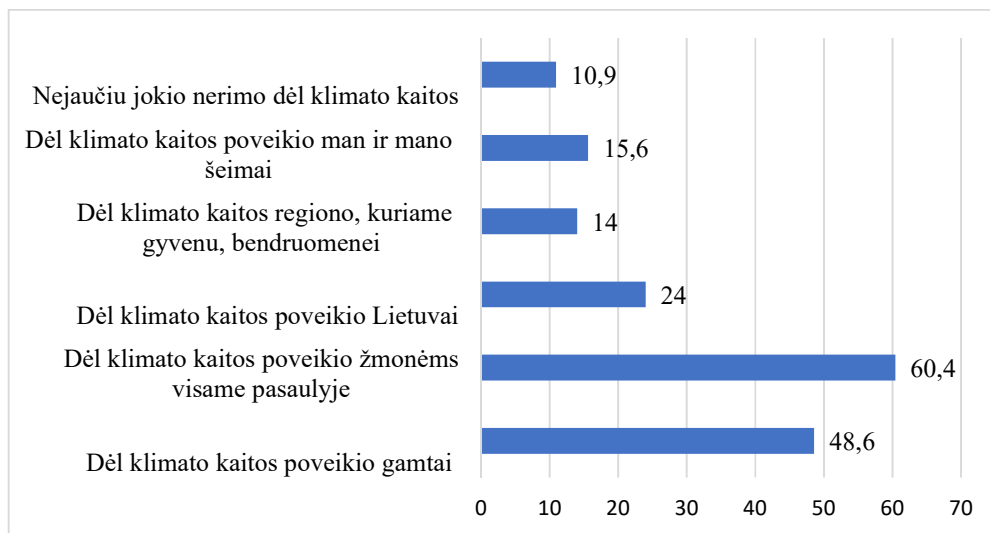
Didžioji dalis respondentų teigia, kad Lietuva pajaus labiau neigiamas pasekmes nei teigiamas (54,6 proc.). Vien tik neigiamas pasekmes nurodo 16,5 proc. apklausos dalyvių, vien tik teigiamas - 1,9 proc. 2,1 proc. apklausos dalyvių teigia, kad klimato kaitos poveikio Lietuva nepajaus.

11 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, kiek jie yra susirūpinęs/sunerimę dėl klimato kaitos (proc.)

49,5 proc. apklausos dalyvių yra gana susirūpinęs dėl klimato kaitos sukeliamų pokyčių. Arti penktadalio (18,5) proc. labai susirūpinęs. 5,8 proc. respondentų teigia, kad ypatingai susirūpinęs ir 5,4 proc. - visai nesusirūpinęs dėl vykstančios klimato kaitos.

Dabartinis visuotinis klimato atšilimas kelia susirūpinimą, nes vyksta per palyginti trumpą laiką. Gyventojai nerimauja net tik dėl klimato kaitos poveikio gamtai, bet ir žmonėms visame pasaulyje, neišskiriant Lietuvos, Tauragės regiono, vietos bendruomenės.

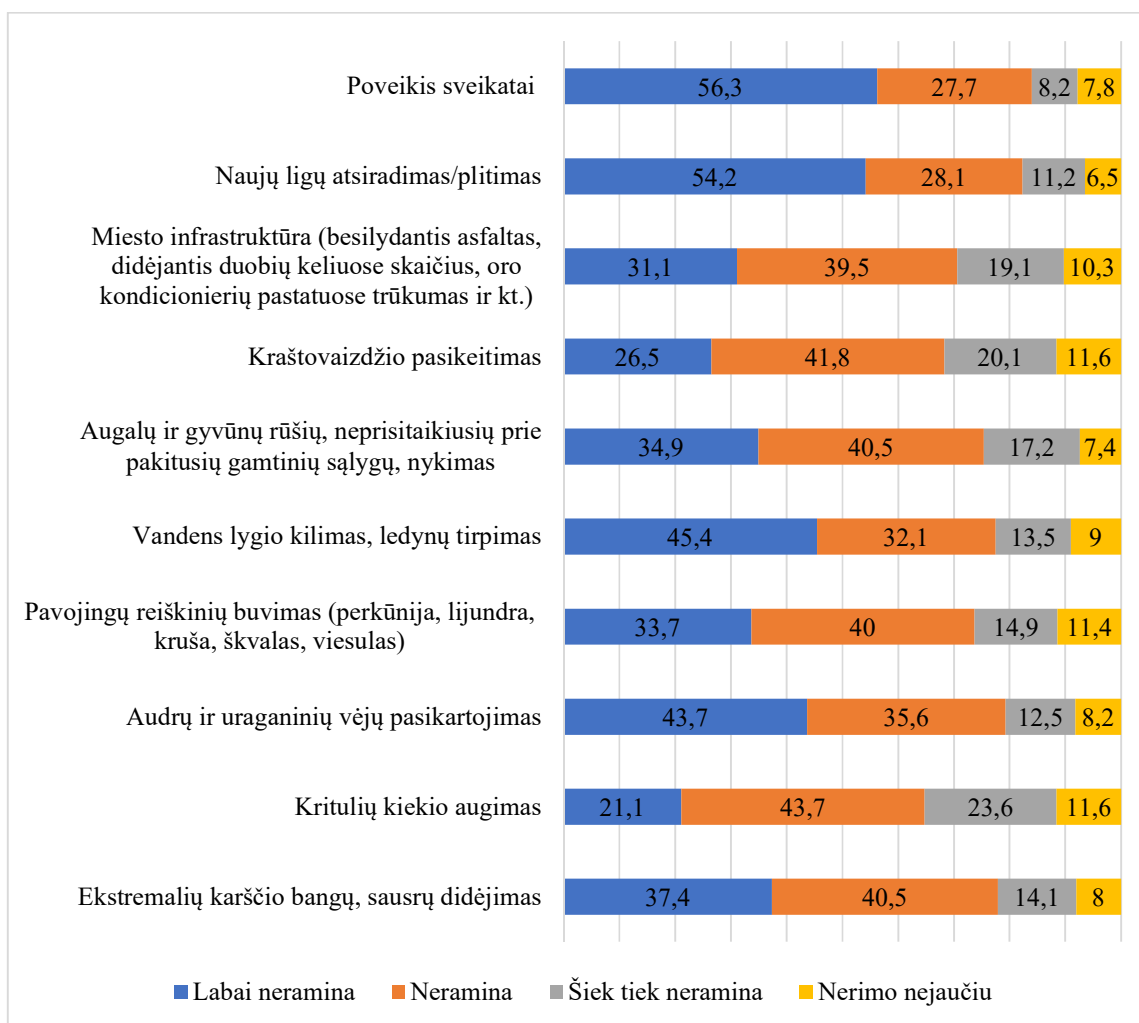

12 pav. Didžiausią nerimą keliantys klimato kaitos poveikiai (proc.)

60,4 proc. apklaustųjų didžiausią nerimą jaučia dėl klimato kaitos poveikio žmonėms ir jų sveikatai visame pasaulyje. Todėl natūralu, kad tai apima nerimą dėl klimato kaitos poveikio Lietuvai (24 proc.), regionui, bendruomenei, kuriame gyvena (14 proc.), šeimai ir sau (15,6 proc.). Arti pusės visų apklaustųjų (48,6 proc.) nerimauja dėl neigiamos klimato kaitos įtakos gamtai – florai ir faunai. Tik šiek tiek daugiau kaip dešimtadalis respondentų nejaučia jokie nerimo dėl klimato kaitos ir galimų jos padarinių.

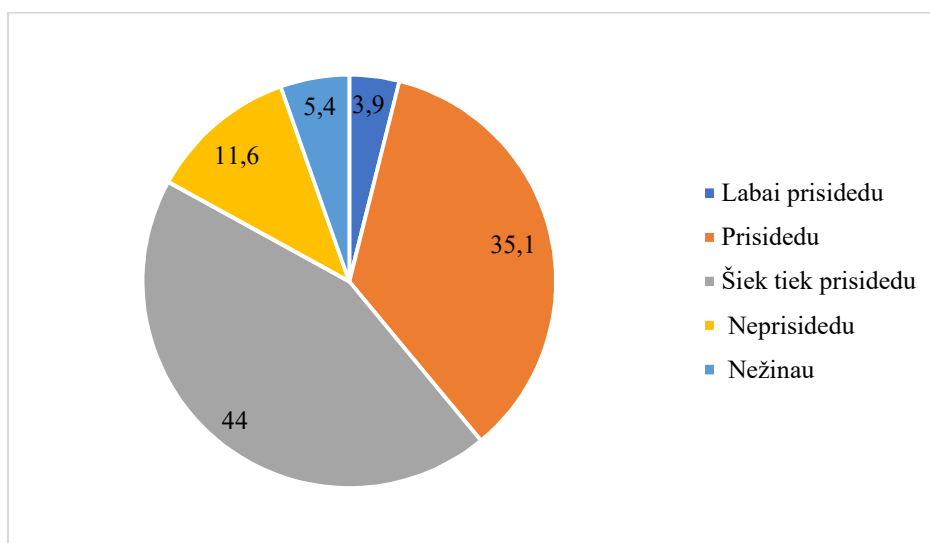
Žmonės prisitaikę gyventi vienokio klimato sąlygomis, kartais net nepastebi klimato pokyčių, bet poveikis žmonėms yra gana stiprus. Jis gali būti tiesioginis, daugiau žmonių ir rimčiau nukenčia dėl padidėjusio karščio ir šalčio bangų poveikio, nyksta augalų ir gyvūnų rūšys, neprisitaikiusios prie pakitusių gamtinių sąlygų. Globaliu mastu sparčiau plinta užkrečiamosios ligos, kurios anksčiau nebuvo būdingos, dažniau kartojasi paranormalūs, pavojingi reiškiniai.

Žemiau esančiame 13 paveiksle pateikiama Tauragės rajono gyventojus labiausiai neraminantys klimato kaitos poveikiai.

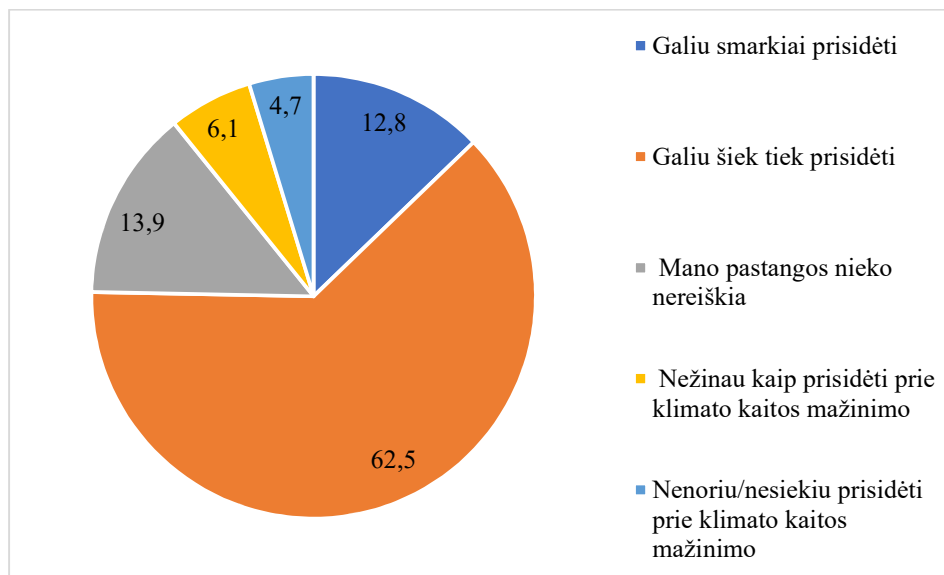
13 pav. Labiausiai neraminantys klimato kaitos poveikiai (proc.)

Didžiausią nerimą respondentams kelia klimato kaitos poveikis sveikatai (56,3 proc.), naujų ligų atsiradimas, jų plitimas (54,2 proc.). Taip pat gamtos reiškinių anomalijos: vandens lygio kilimas, ledynų tirpimas, audrų ir uraganinių vėjų pasikartojimas (45,4 proc.), kas gali pridaryti nuostolių gyventojų turtui ar net sveikatai ir gyvybei. Mažiausią nerimą respondantai jaučia dėl išaugusio kritulių kiekio, kraštovaizdžio pasikeitimo, neigiamos įtakos miesto infrastruktūrai. Būtina pažymėti, kad tik maždaug dešimtadalis respondentų (nuo 6,5 proc. iki 11,6 proc.) visiškai nejaučia jokio nerimo dėl aukščiau paveikse išvardintų klimato kaitos poveikių.

14 pav. Respondentų nuomonė ar asmeniškai prisideda prie klimato pokyčių (proc.)

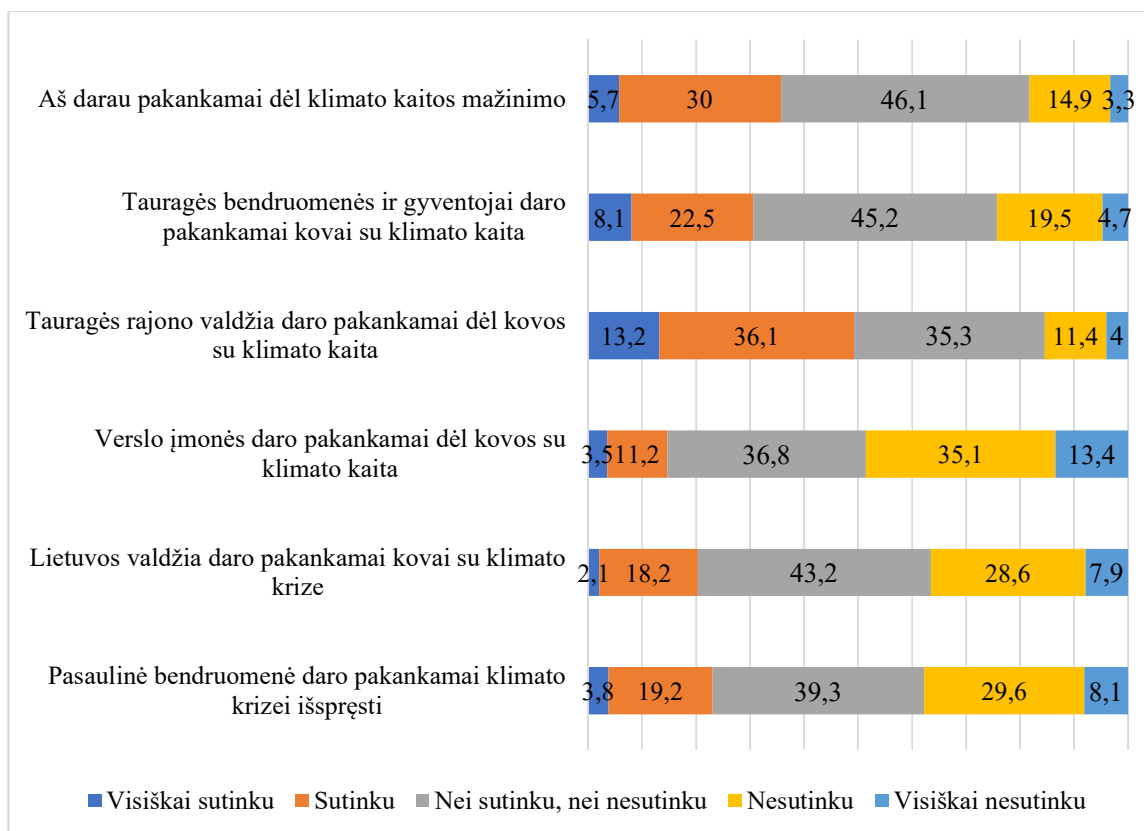
Didžioji apklausos dalyvių dalis (44 proc.) teigia, kad jie šiek tiek prisideda prie klimato kaitos pokyčių. 35,1 proc. neabejoja, kad jų veikla skatina klimato pokyčius. Daugiau kaip dešimtadalis mano, kad neprisideda, 5,4 proc. nežino arba neturi nuomonės šiuo klausimu. 3,9 proc. respondentų teigimu, žmogus labai prisideda prie klimato kaitos pokyčių.

15 pav. Respondentų nuomonė, kiek jie gali prisidėti prie klimato kaitos mažinimo

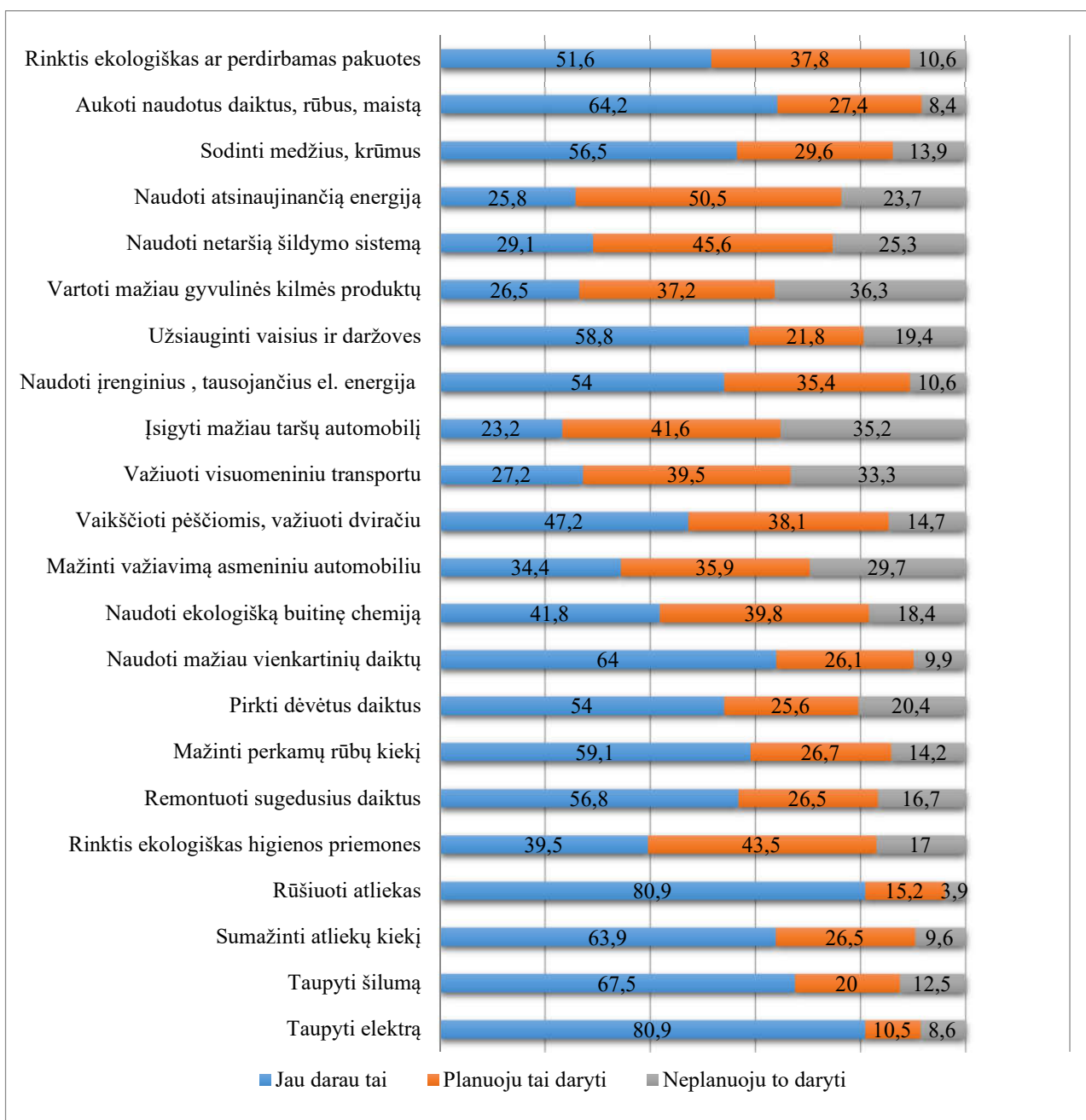
62,5 proc. respondentų nurodo, kad gali šiek tiek prisidėti prie klimato kaitos mažinimo. Tik daugiau kaip dešimtadalis (12,8 proc.) mano, kad gali smarkiai prisidėti. 13,9 proc. teigia, kad žmogaus

pastangos nieko nereiškia. 6,1 proc. nežino kaip tai galėtų padaryti, trūksta informacijos ir komunikacijos. 4,7 proc. nenori ir nesiekia prisidėti prie klimato kaitos mažinimo problemų sprendimų.

16 pav. Pateiktų teiginių, susijusių su klimato kaitos mažinimu, vertinimas (proc.)

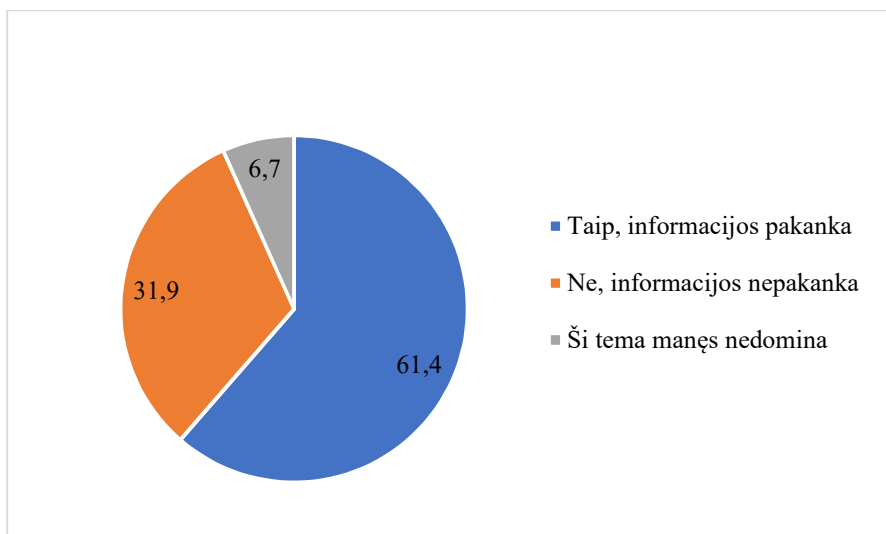
Tarp 35,3 ir 46,1 proc. respondentų renkasi saugų/neutralų variantą visiems aukščiau paveikslė pateiktiems teiginiams įvertinti, t. y., nei su jais sutinka, nei nesutinka, neturi aiškios pozicijos. Arti pusės respondentų (49,3 proc.) teigia, kad Tauragės rajono valdžia taiko pakankamas priemones kovai su klimato kaita (nepakankamai 15 proc.). Pasaulinės bendruomenės pastangas dėl klimato kaitos mažinimo teigiamai vertina 23 proc. respondentų (neigiamai 37,7 proc.). Lietuvos valdžios pastangas teigiamai vertina 20,3 proc. (neigiamai 36,5 proc.). Kad verslo įmonės daro pakankamai, teigia 14,7 proc. respondentų (nepakankamai 48,5 proc.). Tauragės bendruomenių ir gyventojų pastangos teigiamai įvertintos 30,6 proc. apklausos dalyvių (neigiamai 24,2 proc.), savo pastangas kaip pakankamas įvardijo 35,7 proc., nepakankamas - 18,2 proc. respondentų.

17 pav. Respondentų įpročiai, kuriuos keistų, siekdami asmeniškai prisidėti prie klimato kaitos (proc.)

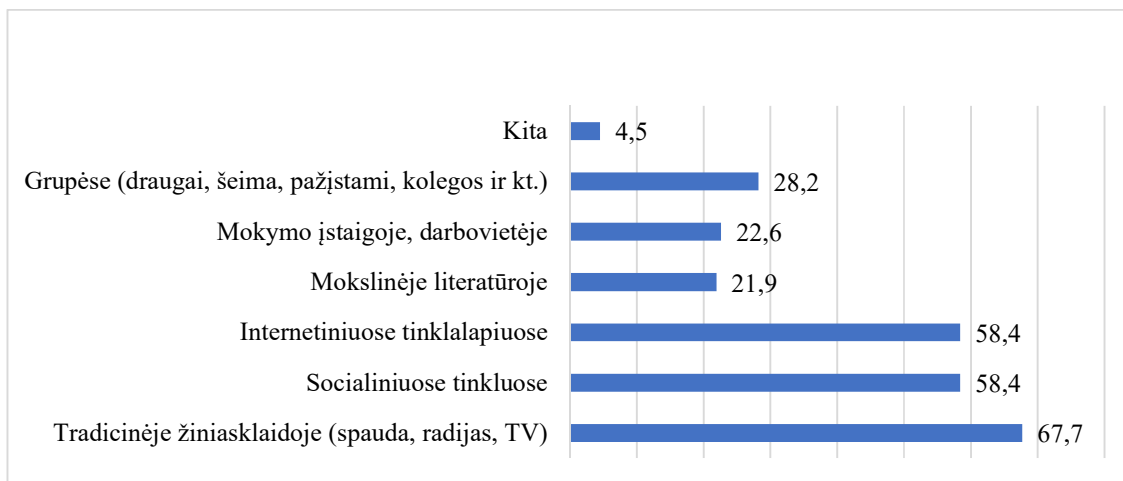
Kaip matoma 17 pav., jau dabar nemaža dalis respondentų rūšiuoja atliekas, taupo elektrą (80,9 proc.) ir taupo šilumą (67,5 proc.), apie 60 proc. aukoja naudotus daiktus ir rūbus, maistą bei mažiau naudoja vienkartinių daiktų, mažina atliekų kiekį (63,9 proc.) bei mažina perkamų rūbų kiekį (59,1 proc.). Tačiau 36,3 proc. neplanuoja mažiau vartoti gyvulinės kilmės produktų, 35,2 proc. nežada įsigyti mažiau taršų automobilį, o 33,3 proc. – važiuoti visuomeniniu transportu. Nors dar nedidelė dalis

apklaustųjų naudoja atsinaujinančią energiją (25,8 proc.) ir turi netaršią šildymo sistemą (29,1 proc.), bet apie 50 proc. jų jau planuoja tai daryti.

18 pav. Informacijos apie galimybę prisidėti prie klimato kaitos mažinimo pakankamumas (proc.)

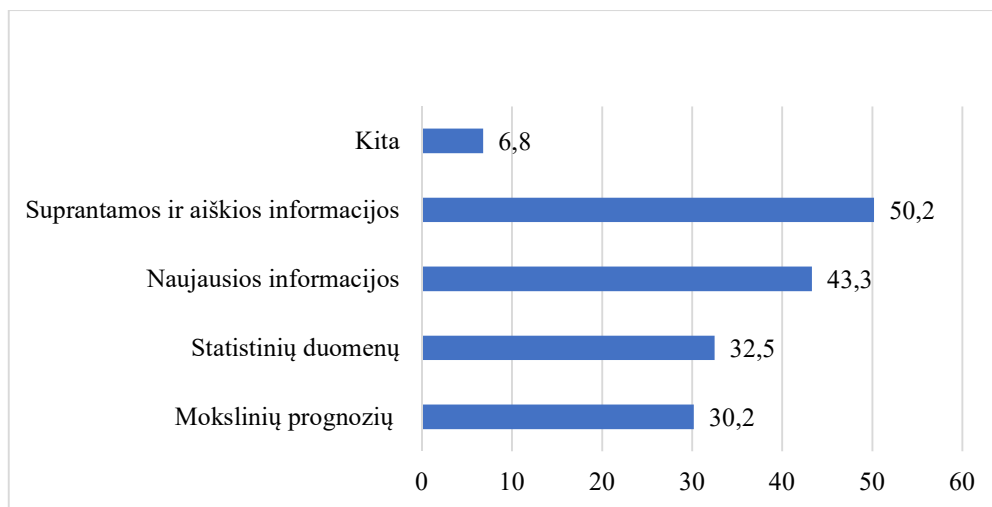
61,4 proc. respondentų nuomone, informacijos apie galimybę prisidėti prie klimato kaitos mažinimo tikrai pakanka. Tačiau beveik trečdalis jų (31,9 proc.) pažymėjo, kad šios informacijos dar yra nepakankamai.

19 pav. Šaltiniai, kuriuose respondentai ieško informacijos apie klimato kaitą (proc.)

Pagrindinis šaltinis, kuriame respondentai ieško informacijos apie klimato kaitą ar galimybes prisidėti prie klimato kaitos mažinimo yra tradicinė žiniasklaida (spauda, radijas, TV), taip nurodė 67,7 proc. apklaustųjų. Tačiau nemaža dalis respondentų (58,4 proc.) minėtos informacijos ieško socialiniuose tinkluose ir internetiniuose tinklalapiuose. Prie „kita“ respondentai pažymėjo, kad informacijos apie klimato kaitą ieško informaciniuose centruose mieste, podcastuose: Jordan B. Peterson, Joe Rogan, Sam

Harris ir kt., organizacijų informaciniuose leidiniuose, tačiau 2,6 proc. (15 respondentų) teigė, kad informacijos niekur neieško ar tiesiog tuo nesidomi.

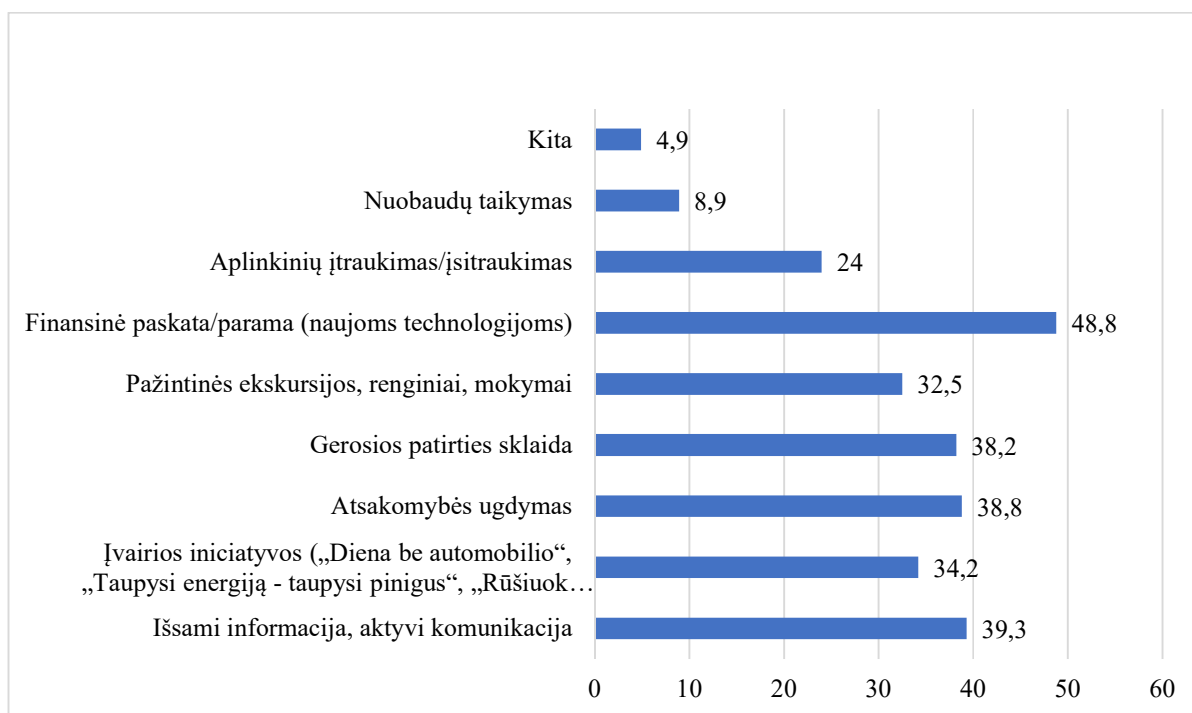

20 pav. Informacijos, susijusios su klimato kaita, trūkumas (proc.)

Labiausiai respondentams trūksta informacijos, kuri būtų suprantama ir aiški (50,2 proc.) bei pati naujausia (43,3 proc.). Beveik trečdalis pažymėjo, jog trūksta statistinių duomenų (32,5 proc.) ir mokslinių prognozių (30,2 proc.). Prie „kita“ respondantai nurodė (kalba netaisyta):

- Tiesos, apie klimato kaitą, jog ji vyksta nuolat ir papildomi mokesčiai nėra būdas pažaboti klimato kaitą, o tiesiog reikia labiau kontroliuoti, įtikinant visuomenę, jog tai „kilnus tikslas“.

- Mažai informacijos apie pasekmes, kurios mūsų laukia.
- Informacijos, kaip galima prie klimato kaitos prisidėti.
- Patikimos informacijos.
- Tyrimais pagrįstos informacijos.
- Informacijos apie tai, kaip konkreti veikla davė akivaizdžius teigiamus rezultatus.
- Tikresnių sprendimų. Ne konkuravimo tarp pramonių.
- Pakankamai, nieko netrūksta (12).
- Tuo nesidomiu (5).
- Neturiu nuomonės (2).

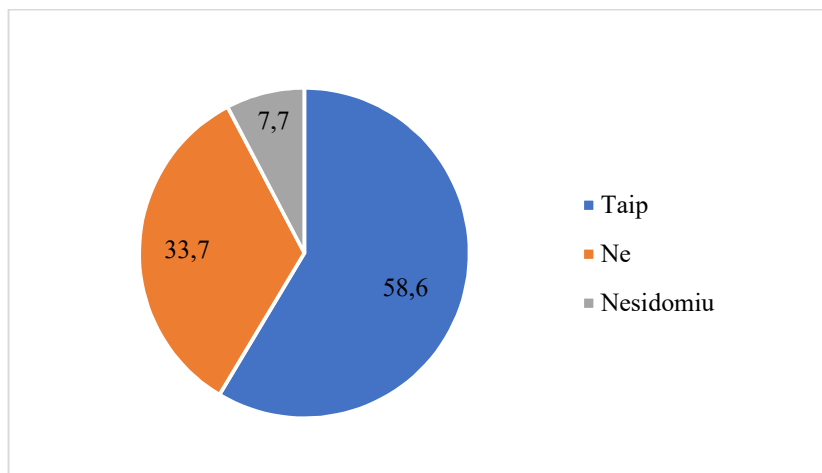

21 pav. Priemonės, skatinančios respondentus įsitraukti į kovą su klimato kaita (proc.)

48,8 proc. respondentų labiausiai įsitraukti į kovą su klimato kaita skatintų finansinė paskata/parama (naujoms technologijoms). Taip pat nemaža dalis kaip skatinančias priemones pažymėjo, kad tai būtų „išsami informacija, aktyvi komunikacija“ (39,3 proc.), „atsakomybės ugdymas“ (38,8 proc.) ir „gerosios patirties sklaida“ (38,2 proc.). Mažiausiai, respondentų nuomone, juos skatintų nuobaudų taikymas (8,9 proc.). Prie „kita“ respondentai nurodė (kalba netaisyta):

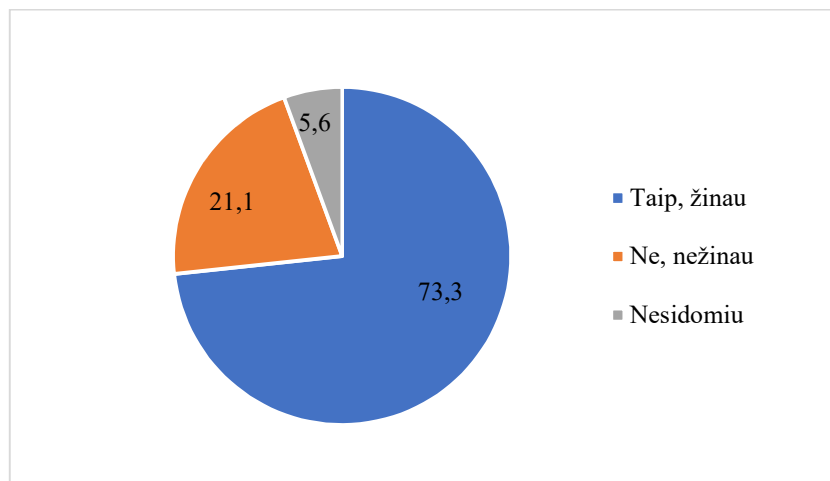
- Labiausiai teršiantiems asmenims viešai taikoma atsakomybė. Reikia „kovoti“ su priežastimis, o ne su padariniais, trukdant eiliniams žmonėms gyvenimus ir taikant jiems išgalvotas baudas ar antkainius.
- Kai Seimas pateiks tikslus duomenis, kiek teršia lengvieji automobiliai, kiek teršia sunkieji automobiliai, laivai, lėktuvai ir t.t. O dabar dvi problemos: lengvieji automobiliai ir žiemos metu pečių kūrenimas.
- Globalių korporacijų sprendiniai, sprendimai trečiojoje šalyse.
- Prekių gamintojų pakuočių supaprastinimas, pereinant nuo plastiko į organišką pakuotę.
- Nereikia kištis į gamtos sprendimus.
- Tiesos ir dar kartą tiesos sakymas, o ne melas.
- Visos priemonės tiesiog nesąmonių rinkinys, pinigai projektams.

- Kovoti neverta (6).
- Neturiu nuomonės (3).

22 pav. Respondentų žinios apie Europos žaliojo kurso strategiją (proc.)

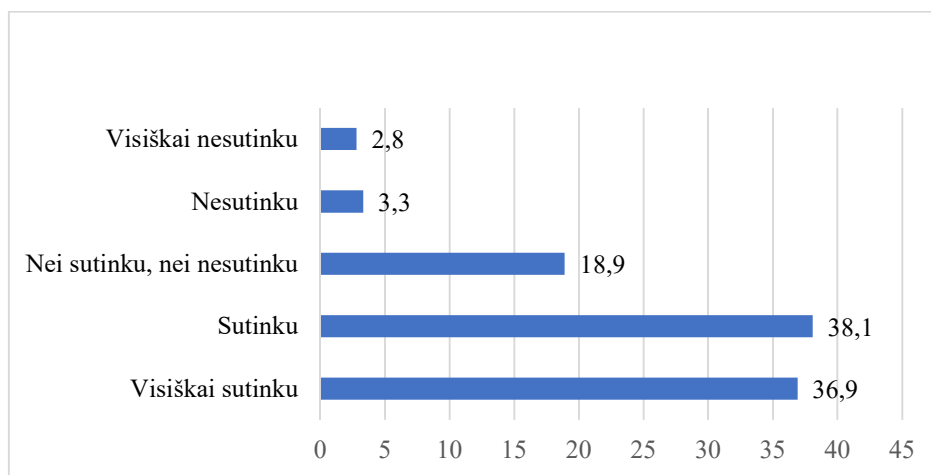
Atliktų tyrimų apžvalgose teigiama, kad Lietuvos visuomenė yra menkai įtraukiama ir informuojama apie žaliojo kurso naudą bei įgyvendinamas priemones. Todėl ne išimtis ir tyrime dalyvavusieji respondentai, nes tik truputis daugiau kaip pusė jų (58,6 proc.) yra girdėję apie Europos žaliojo kurso strategiją, o trečdalis apklaustųjų (33,7 proc.) pažymėjo, kad tokios informacijos dar visai nėra girdėję.

23 pav. Respondentų žinios apie tai, kad Tauragė pateko tarp 100 Europos Sąjungos miestų, sieksiančių iki 2030 metų tapti klimatui neutraliais miestais (proc.)

Nors 21 proc. respondentų dar nežino, kad Tauragė pateko tarp 100 Europos Sąjungos miestų, sieksiančių iki 2030 metų tapti klimatui neutraliais miestais, bet pakankamai daug (73,3 proc.) tyrime

dalyvavusių gyventojų jau žino apie Tauragės sėkmę. Todėl galima teigti, jog tai yra ne trumpalaikių, o ilgalaikių socialinių, ekonominių bei kitų plataus masto pokyčių rezultatas: tvarumo siekis, ekologinė modernizacija, įmonių ir organizacijų veiksmų pertvarkymas į ekologiškesnius ir draugiškesnius gamtai, tikslingas žmogiškųjų, finansinių, technologinių ir kt. išteklių panaudojimas.

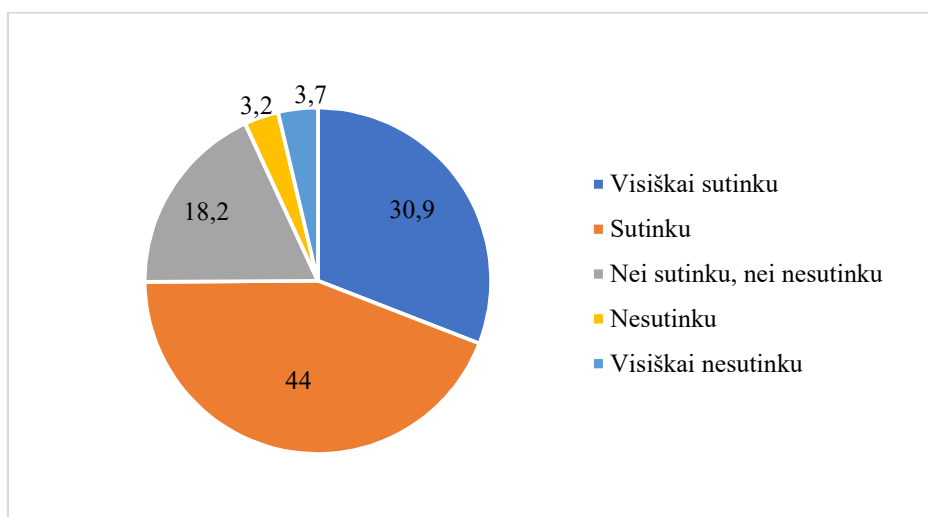

24 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu: buvimas draugišku aplinkai yra svarbi tauragiškio tapatybės dalis (proc.)

Teigiamai galima vertinti tai, kad net 75 proc. respondentų visiškai sutinka ar sutinka su teiginiu, jog buvimas draugišku aplinkai yra svarbi tauragiškio tapatybės dalis. 18,9 procentai dar yra abejojantys ir tik nedidelė dalis respondentų su šiuo teiginiu nesutinka (3,3 proc.) ar visiškai nesutinka (2,8 proc.).

Gyventojų požiūrio į Tauragės rajono vykdomą žaliąją politiką tyrimo rezultatai

Tauragė buvo atrinkta būti vienu iš 100 ES miestų, sieksiančių iki 2030 m. tapti klimatui neutraliu miestu. Tauragė bus remiama Europos Komisijos ir taps pilotiniu inovacijų centru atsinaujinančių energijos išteklių didinimo, transporto sistemos dekarbonizavimo, miestų erdvių atnaujinimo, pastatų modernizavimo, vandens tausojimo, žiedinės ekonomikos diegimo ir kitose srityse. Todėl toliau pateikiami gyventojų požiūrio į Tauragės rajono vykdomą žaliąją politiką tyrimo rezultatai.

26 pav. Respondentų sutikimas su teiginiu: žaliasis kursas yra svarbus Tauragės prioritetas (proc.)

Net 74,9 procentai respondentų visiškai sutinka ar sutinka su teiginiu, kad žaliasis kursas yra svarbus Tauragės prioritetas. 18,2 proc. tyrime dalyvavusiųjų neturi tvirtos nuomonės dėl šio teiginio, o 3,2 procentai su pateiktu teiginiu nesutinka ir 3,7 proc. net visiškai nesutinka.

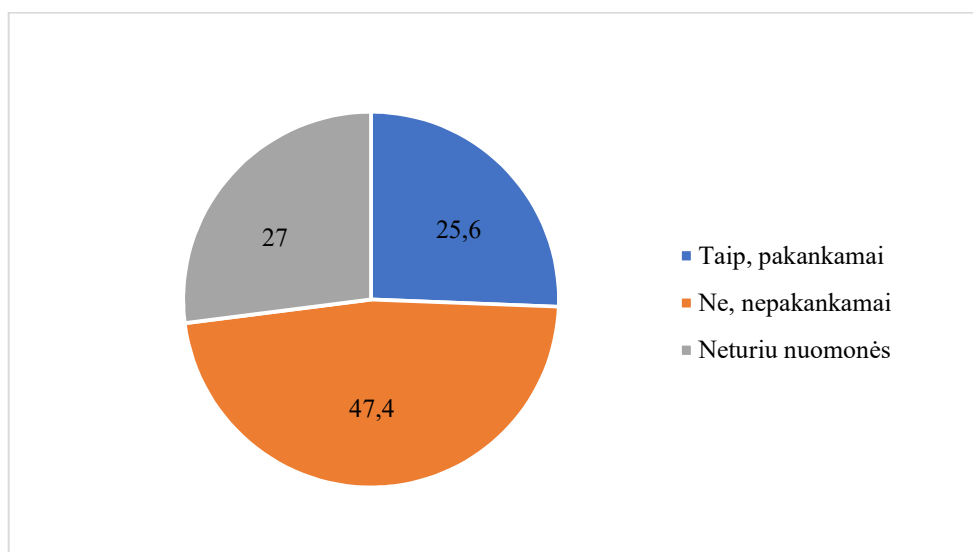
1 lentelė. Sprendimai, kurių turėtų imtis Tauragė, norėdama sėkmingai įgyvendinti žaliojo kurso ir klimato neutralumo tikslus Tauragėje

Sprendimai	Respondentų nuomonė, proc.
Skatinti visas biudžetines įstaigas pereiti prie elektrinių transporto priemonių	37,7
Išigyti daugiau elektrinių autobusų	32,6
Nutiesti daugiau dviračių takų ir gerinti esamų būklę	65,3
Įgyvendinti prekių mainymosi platformą	33,3
Skatinti verslus investuoti į inovatyvias „žaliąsias“ technologijas ar produktus/paslaugas	50,2
Organizuoti edukacines veiklas Žaliojo kurso tema verslo įmonėms, organizacijoms, švietimo įstaigoms, visuomenės grupėms	43,5
Skatinti visuomenines organizacijas daugiau organizuoti įvairių akcijų žaliojo kurso tikslų įgyvendinimui	35,1
Remti ūkines veiklas, susijusias su daiktų taisymo ir nuomos paslaugomis	42,1
Surinkti idėjas bei priemonių pasiūlymus, skirtus įgyvendinti žaliojo kurso tikslus Tauragėje	32,3
Komunikacijos priemonėmis viešinti gerą patirtį, skirtą įgyvendinti žaliojo kurso tikslus	38,9
Kita	4,9

Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen sakė: „Žaliosios pertvarkos banga jau ritasi per visą Europą. Tačiau visada reikia ir entuziastų, kurie užsibrėžtų dar didesnius tikslus“. Pateiktoje lentelėje matoma respondentų nuomonė, kokių sprendimų turėtų imtis Tauragė, norėdama sėkmingai

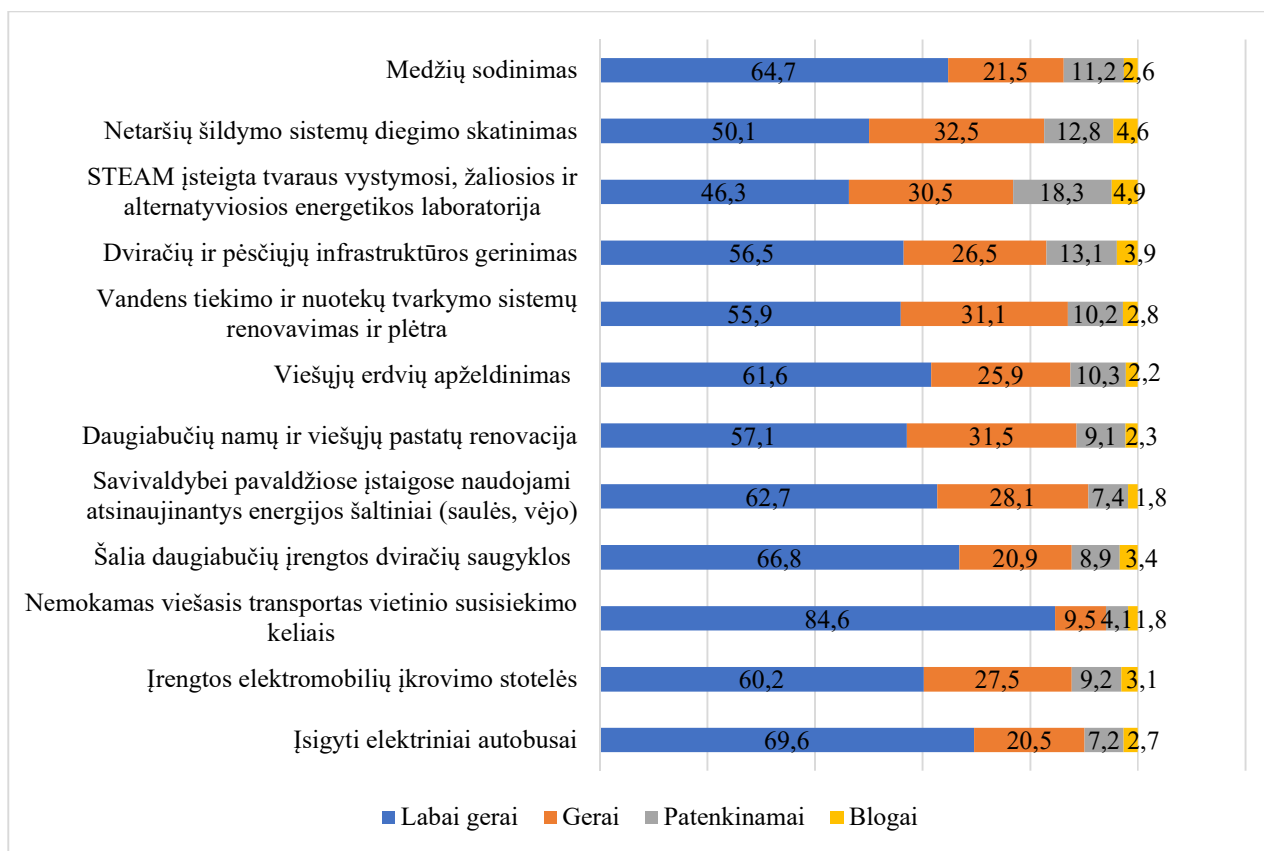
įgyvendinti žaliajo kurso ir klimato neutralumo tikslus Tauragėje. Didžiausia dalis (65,3 proc.) respondentų pažymėjo, kad reikėtų nutiesti daugiau dviračių takų ir gerinti esamų būklę, 50,2 proc. mano, jog reikėtų skatinti verslus investuoti į inovatyvias „žaliąsias“ technologijas ar produktus/paslaugas. Taip pat nemažai respondentų siūlo organizuoti edukacines veiklas Žaliajo kurso tema verslo įmonėms, organizacijoms, švietimo įstaigoms, visuomenės grupėms (43,5 proc.), remti ūkinės veiklas, susijusias su daiktų taisymo ir nuomos paslaugomis (42,1 proc.) bei komunikacijos priemonėmis viešinti gerą patirtį, skirtą įgyvendinti žaliajo kurso tikslus (38,9 proc.). Prie „kita“ respondentai nurodė (kalba netaisyta):

- Sutvarkyti sąvartyną, kad vėjas plastikinių maišelių nenešiotų; organizuoti talkas; sodinti medžius ir krūmus, kurie teiktų pavėsį, taip neįkaistų asfaltas, trinkelės, nes Mažvydo parko medžiai seni ir kertami, Dariaus ir Girėno gatvėje beveik neliko žalumos, kuri sugertų teršalus.
- Bent pradžia išspręsti šiukšlių konteinerių problemą, plastikas netelpa, tai kaip rūšiuoti?
- Sodinti daugiau medžių miesto ribose.
- Sutvarkyti nuošliaužą prie Jūros pakrantės.
- Šaltuoju metų laiku stebėti oro taršą, spręsti šią problemą.
- Skatinti verslus investuoti į inovatyvias „žaliąsias“ technologijas ar produktus/paslaugas.
- Teikti paramą atsinaujinančių energijos išteklių įsigijimui (keitimui).
- Reikėtų platesnio el. įkrovimo stotelių tinklo, pratęsti kompensaciją, t.y nemokamas įkrovimas.
- Kompensuoti asbestinių stogų keitimą, kompensuoti privatiems namams taršių katilų keitimą, mažinti žvyrkelius mieste.
- Taršiausios įmonės turi finansiškai remti ekologinius projektus.
- Išasfaltuoti miesto gatves.
- Nereikia daug informuoti, reikia veikti ir gerinti rodiklius, imtis būtinų darbų.
- Mažinti biurokratiją.
- Nėra teisingo atsakymo.
- Neturi nuomonės ar nedomina (5).

27 pav. Tauragės rajono gyventojų įtraukimo į žaliajo kurso ir klimato neutralumo tikslų įgyvendinimą pakankamumas (proc.)

25,6 procentai respondentų mano, kad jie yra pakankamai įtraukiami į Tauragės rajono žaliajo kurso ir klimato neutralumo tikslų įgyvendinimą. Beveik dvigubai daugiau (47,4 proc.) pažymėjo, kad yra nepakankamai įtraukiami ir 27 proc. šiuo klausimu nuomonės neturėjo.

28 pav. Savivaldybės pastangų, įgyvendinant Žaliają politiką Tauragės rajone, vertinimas (proc.)

Vertinant savivaldybės pastangas, įgyvendinant Žaliąją politiką Tauragės rajone, respondentai pakankamai gerai vertino visas savivaldybės pastangas, tačiau geriausiai vertino nemokamą viešąjį transportą vietinio susisiekimo keliais (94,1 proc.), savivaldybei pavaldžiose įstaigose naudojamus atsinaujinančius energijos šaltinius (90,8 proc.), įsigytus elektrinius autobusus (90,1 proc.). Kiek blogiau buvo vertinamas netaršių šildymo sistemų diegimo skatinimas (12,8 proc. patenkinamai ir 4,6 proc. blogai) bei STEAM įsteigta tvaraus vystymosi, žaliosios ir alternatyviosios energetikos laboratorija (18,3 proc. patenkinamai ir 4,9 proc. blogai).

3. APIBENDRINIMAS

- Klimato kaita respondentams yra labai aktuali problema, bet domėjimosi lygis šia tema nėra aukštas;
- Respondentų nuomone, klimato kaitą sukelia tiek žmonių veikla, tiek natūralūs gamtos procesai;
- Lietuva jau dabar jaučia klimato kaitos poveikį, o pasekmės labiau neigiamos nei teigiamos;
- Didžiausią nerimą respondentai jaučia dėl klimato kaitos poveikio žmonėms ir jų sveikatai, naujų ligų atsiradimo, jų plitimo;
- Respondentai nurodo, kad gali šiek tiek prisidėti prie klimato kaitos mažinimo rūšiuodami atliekas, taupydami elektrą ir šilumą, aukodami naudotus daiktus ir rūbus, maistą bei mažiau naudodami vienkartinius daiktus;
- Informacijos apie galimybę prisidėti prie klimato kaitos mažinimo pakanka, pagrindiniai informacijos šaltiniai yra tradicinė žiniasklaida: spauda, radijas, TV;
- Respondentus įsitraukti į kovą su klimato kaita skatintų finansinė paskata/parama naujoms technologijoms;
- Apklausos dalyvių nuomone, Tauragės rajono valdžia taiko pakankamai priemonių kovai su klimato kaita;
- Respondentai Tauragėje pageidauja nutiesti daugiau dviračių takų ir gerinti esamų būklę, skatinti verslus investuoti į inovatyvias „žaliasias“ technologijas ar produktus/paslaugas, organizuoti edukacines veiklas Žaliojo kurso tema verslo įmonėms, organizacijoms, švietimo įstaigoms, visuomenės grupėms, remti ūkines veiklas, susijusias su daiktų taisymo ir nuomos paslaugomis;
- Apklausos dalyviai jaučiasi nepakankamai įtraukiami į Tauragės rajono Žaliojo kurso ir klimato neutralumo tikslų įgyvendinimą, tačiau teigia, kad Žaliojo kursas yra svarbus prioritetas Tauragei;
- Įgyvendinant Žaliąją politiką Tauragės rajone, respondentai geriausiai vertino nemokamą viešąjį transportą vietinio susisiekimo keliais, savivaldybei pavaldžiose įstaigose naudojamus atsinaujinančius energijos šaltinius, įsigytus elektrinius autobusus, žaliųjų erdvių tvarkymą, įrengtas dviračių saugyklas.

PRIEDAI

KLAUSIMYNAS

Gerb. Respondente, atliekamas tyrimas, kuriuo siekiama įvertinti Tauragės rajono gyventojų nuostatas, elgseną bei požiūrį į klimato kaitą ir Tauragės žaliają politiką. Apklausa anoniminė. Prašome nuoširdžiai atsakyti į pateiktus klausimus.

1. Jūsų nuomone, ar klimato kaita yra visuomenei aktuali problema? *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Labai aktuali
- Aktuali
- Gana aktuali
- Nelabai aktuali
- Visai neaktuali
- Neturiu nuomonės

2. Ar Jus domina klausimai, susiję su klimato kaita? *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Ypatingai domina
- Labai domina
- Kartais pasidomiu
- Visiškai nedomina

3. Apie ką Jūs pirmiausiai pagalvojate išgirdę frazę „klimato kaita“? *(atviras klausimas, parašykite)*

.....
4. Kaip manote, ar klimatas Lietuvoje keičiasi? *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Labai keičiasi
- Kažkiek keičiasi
- Nesikeičia
- Neturiu nuomonės

5. Kaip manote, kas sukelia klimato kaitą? *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Klimato kaitą sukelia tik žmonių veikla
- Klimato kaitą sukelia tik natūralūs gamtos procesai
- Klimato kaitą vienodai sukelia žmonių veikla ir natūralūs gamtos procesai
- Klimato kaitą daugiausia sukelia žmonių veikla
- Klimato kaitą daugiausia sukelia natūralūs gamtos procesai
- Nėra tokio dalyko, kaip klimato kaita

6. Jūsų nuomone, kada Lietuva pradės jausti klimato kaitos poveikį? *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Lietuva jau dabar jaučia klimato kaitos poveikį
- Per ateinančius 10 metų
- Per ateinančius 25 metus
- Per ateinančius 50 metų
- Per ateinančius 100 metų
- Lietuva niekada nepajus klimato kaitos poveikio

7. Jūsų nuomone, ar klimato kaitos poveikis Lietuvai bus teigiamas ar neigiamas? *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Vien tik teigiamas
- Labiau teigiamas, nei neigiamas
- Nei teigiamas, nei neigiamas
- Labiau neigiamas, nei teigiamas
- Vien tik neigiamas
- Klimato kaitos poveikio Lietuva nepajus

8. Kiek esate susirūpinęs (-usi) dėl klimato kaitos? *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Ypatingai susirūpinęs(-usi)
- Labai susirūpinęs(-usi)

- Gana susirūpinęs(-usi)
- Nelabai susirūpinęs(-usi)
- Visai nesusirūpinęs(-usi)

9. Dėl kurio klimato kaitos poveikio nerimaujate? (galimi keli atsakymo variantai, atsakymo variantus pažymėkite X)

- Dėl klimato kaitos poveikio gamtai
- Dėl klimato kaitos poveikio žmonėms visame pasaulyje
- Dėl klimato kaitos poveikio Lietuvai
- Dėl klimato kaitos regiono, kuriame gyvenu, bendruomenei
- Dėl klimato kaitos poveikio man ir mano šeimai
- Nejaučiu jokie nerimo dėl klimato kaitos

10. Kurie klimato kaitos poveikiai Jus neramina labiausiai? (atsakymo variantą pažymėkite X)

Teiginys	Labai neramina	Neramina	Šiek tiek neramina	Nerimo nejaučiu
Ekstremalių karščių bangų, sausrų didėjimas				
Kritulių kiekio augimas				
Audrų ir uraganinių vėjų pasikartojimas				
Pavojingų reiškinių buvimas (perkūnija, lijundra, kruša, šqualas, viesulas)				
Vandens lygio kilimas, ledynų tirpimas				
Augalų ir gyvūnų rūšių, neprisitaikiusių prie pakitusių gamtinių sąlygų, nykimas				
Kraštovaizdžio pasikeitimas				
Miesto infrastruktūra (besilydantis asfaltas, didėjantis duobių keliuose skaičius, oro kondicionierių pastatuose trūkumas ir kt.)				
Naujų ligų atsiradimas/plitimas				
Poveikis sveikatai				

11. Ar manote, kad Jūs asmeniškai prisidedate prie klimato pokyčių? (atsakymo variantą pažymėkite X)

- Labai prisidedu
- Prisidedu
- Šiek tiek prisidedu
- Neprisidedu
- Nežinau

12. Kaip Jums atrodo, kiek asmeniškai galite prisidėti prie klimato kaitos mažinimo? (atsakymo variantą pažymėkite X)

- Galiu smarkiai prisidėti
- Galiu šiek tiek prisidėti
- Mano pastangos nieko nereiškia
- Nežinau kaip prisidėti prie klimato kaitos mažinimo
- Nenoriu/nesiekiu prisidėti prie klimato kaitos mažinimo

13. Ar sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais (atsakymo variantą pažymėkite X)

Teiginys	Visiškai sutinku	Sutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Nesutinku	Visiškai nesutinku
Pasaulinė bendruomenė daro pakankamai klimato krizei išspręsti					
Lietuvos valdžia daro pakankamai kovai su klimato krize					
Verslo įmonės daro pakankamai dėl kovos su klimato kaita					

Tauragės rajono valdžia daro pakankamai dėl kovos su klimato kaita					
Tauragės bendruomenės ir gyventojai daro pakankamai kovai su klimato kaita					
Aš darau pakankamai dėl klimato kaitos mažinimo					

14. Kokius įpročius keistumėte, siekiant asmeniškai prisidėti prie klimato kaitos mažinimo (atsakymo variantą pažymėkite X)

Teiginys	Jau darau tai	Planuoju tai daryti	Neplanuoju to daryti
Taupyti elektrą			
Taupyti šilumą			
Sumažinti atliekų kiekį			
Rūšiuoti atliekas			
Rinktis ekologiškas higienos priemonės			
Remontuoti sugedusius daiktus			
Mažinti perkamų rūbų kiekį			
Pirkti dėvėtus daiktus			
Naudoti mažiau vienkartinį daiktų			
Naudoti ekologišką buitinę chemiją			
Mažinti važiavimą asmeniniu automobiliu			
Vaikščioti pėsčiomis, važiuoti dviračiu			
Važiuoti visuomeniniu transportu			
Įsigyti mažiau taršų automobilį			
Naudoti įrenginius, tausančius el. energiją			
Užsiauginti vaisius ir daržoves			
Vartoti mažiau gyvulinės kilmės produktų			
Naudoti netaršią šildymo sistemą			
Naudoti atsinaujinančią energiją			
Sodinti medžius, krūmus			
Aukoti naudotus daiktus, rūbus, maistą			
Rinktis ekologiškas ar perdirbamas pakuotes			

15. Ar Jums užtenka informacijos apie tai kaip galite prisidėti prie klimato kaitos mažinimo? (atsakymo variantą pažymėkite X)

- Taip, informacijos pakanka
- Ne, informacijos nepakanka
- Ši tema manęs nedomina

16. Iš kur gaunate/ieškote informacijos apie klimato kaitą? (galimi keli atsakymo variantai, atsakymo variantus pažymėkite X)

- Tradicinėje žiniasklaidoje (spauda, radijas, TV)
- Socialiniuose tinkluose
- Internetiniuose tinklalapiuose
- Mokslinėje literatūroje
- Mokymo įstaigoje, darbovietėje
- Grupėse (draugai, šeima, pažįstami, kolegos, kt.)
- Kita (įrašykite).....

17. Kokios informacijos, susijusios su klimato kaita, Jums labiausiai trūksta? ((galimi keli atsakymo variantai, atsakymo variantus pažymėkite X)

- Mokslininkų prognozių
- Statistinių duomenų
- Naujausios informacijos

- Suprantamos ir aiškios informacijos
 - Kita (įrašykite).....
- 18. Kokios priemonės paskatintų Jus įsitraukti į kovą su klimato kaita?** *(galimi keli atsakymo variantai, atsakymo variantus pažymėkite X)*
- Išsami informacija, aktyvi komunikacija
 - Įvairios iniciatyvos („Diena be automobilio“, „Taupysi energiją- taupysi pinigus“, „Rūšiuok atliekas apgalvotai“ ir kt.)
 - Atsakomybės ugdymas
 - Gerosios patirties sklaida
 - Pažintinės ekskursijos, renginiai, mokymai
 - Finansinė paskata/parama (naujoms technologijoms)
 - Aplinkinių įtraukimas/įsitraukimas
 - Nuobaudų taikymas
 - Kita (įrašykite).....
- 19. Ar esate girdėję apie Europos žaliojo kurso strategiją?** *(atsakymo variantą pažymėkite X)*
- Taip
 - Ne
 - Nesidomiu
- 20. Ar žinote, jog Tauragė pateko tarp 100 Europos Sąjungos miestų, sieksiančių iki 2030 metų tapti klimatui neutraliais miestais?** *(atsakymo variantą pažymėkite X)*
- Taip, žinau
 - Ne, nežinau
 - Nesidomiu
- 21. Ar sutinkate su teiginiu: buvimas draugišku aplinkai yra svarbi tauragiškio tapatybės dalis***(atsakymo variantą pažymėkite X)*
- Visiškai sutinku
 - Sutinku
 - Nei sutinku, nei nesutinku
 - Nesutinku
 - Visiškai nesutinku
- 22. Ar sutinkate su teiginiu: žaliojo kursas yra svarbus prioritetas Tauragei** *(atsakymo variantą pažymėkite X)*
- Visiškai sutinku
 - Sutinku
 - Nei sutinku, nei nesutinku
 - Nesutinku
 - Visiškai nesutinku
- 23. Kokių sprendimų turėtų imtis Tauragė, norėdama sėkmingai įgyvendinti žaliojo kurso ir klimato neutralumo tikslus Tauragėje?** *(galimi keli atsakymo variantai, atsakymo variantus pažymėkite X)*
- Skatinti visas biudžetines įstaigas pereiti prie elektrinių transporto priemonių
 - Įsigyti daugiau elektrinių autobusų
 - Nutiesti daugiau dviračių takų ir gerinti esamų būklę
 - Įgyvendinti prekių mainymosi platformą
 - Skatinti verslus investuoti į inovatyvias „žaliąsias“ technologijas ar produktus/paslaugas
 - Organizuoti edukacines veiklas Žaliojo kurso tema verslo įmonėms, organizacijoms, švietimo įstaigoms, visuomenės grupėms
 - Skatinti visuomenines organizacijas daugiau organizuoti įvairių akcijų žaliojo kurso tikslų įgyvendinimui
 - Remti ūkines veiklas, susijusias su daiktų taisymo ir nuomos paslaugomis
 - Surinkti idėjas bei priemonių pasiūlymus, skirtus įgyvendinti žaliojo kurso tikslus Tauragėje
 - Komunikacijos priemonėmis viešinti gerąją patirtį, skirtą įgyvendinti žaliojo kurso tikslus
 - Kita (įrašykite)
- 24. Jūsų nuomone, ar Tauragės rajono gyventojai yra pakankamai įtraukiami į žaliojo kurso ir klimato neutralumo tikslų įgyvendinimą?** *(atsakymo variantą pažymėkite X)*

- Taip, pakankamai
- Ne, nepakankamai
- Neturiu nuomonės

25. Įvertinkite savivaldybės pastangas įgyvendinant Žaliąją politiką Tauragės rajone? (pažymėkite X)

Teiginys	Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Blogai	
Įsigyti elektriniai autobusai					
Įrengtos elektromobilių įkrovimo stotelės					
Nemokamas viešasis transportas vietinio susisiekimo keliais					
Šalia daugiabučių įrengtos dviračių saugyklos					
Savivaldybei pavaldžiose įstaigose naudojami atsinaujinantys energijos šaltiniai (saulės, vėjo)					
Daugiabučių namų ir viešųjų pastatų renovacija					
Viešųjų erdvių apželdinimas					
Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra					
Dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūros gerinimas					
STEAM įsteigta tvaraus vystymosi, žaliosios ir alternatyviosios energetikos laboratorija					
Netaršių šildymo sistemų diegimo skatinimas					
Medžių sodinimas					

26. Jūsų lytis (atsakymo variantą pažymėkite X)

- Vyras
- Moteris
- Kita

27. Jūsų amžius (atsakymo variantą pažymėkite X)

- Iki 18 m.
- 18-25 m.
- 26-34 m.
- 35-44 m.
- 45-54 m.
- 55-64 m.
- 65 m. ir daugiau

28. Jūsų socialinis statusas (atsakymo variantą pažymėkite X)

- Moksleivis (-ė)
- Studentas (-ė)
- Dirbantis (-ti)
- Bedarbis (-ė)
- Senjoras (-ė)

29. Jūsų išsilavinimo lygis (atsakymo variantą pažymėkite X)

- Pagrindinis
- Vidurinis
- Profesinis
- Aukštasis neuniversitetinis

Aukštasis universitetinis

Kita

30. Jūs gyvenate (*atsakymo variantą pažymėkite X*)

Tauragės mieste

Tauragės rajone (įrašykite).....

Ačiū už nuoširdžius Jūsų atsakymus!